

Till

elif@cowi.com

Cowi AB Pildammsvägen 6b 21146 Malmö

Yttrande S648 Tidavads mosse solcellpark

1. Projektet

Det projekt som presenteras avser uppförandet av en solcellpark på totalt 137 hektar mark som för närvarande är våtmark med tall- och lövskog. Kalhygge är nödvändigt för att anläggningen ska kunna byggas. Hela området kommer att vara inhägnat av ett 2-2,5 m högt stängsel. En miljökonsekvensanalys är inte tillgänglig för oss i nuläget, men skulle genomföras innan skogen avverkas.

2. Naturskyddsföreningens uppdrag och dess inställning till solenergi enligt dess positionspapper 2024

Svenska Naturskyddsföreningens uppdrag är att "skydda

det som inte får försvinna". Solenergi anses som en av de mest hållbara energikällorna men har samtidigt, som alla, negativ miljöpåverkan.

Naturskyddsföreningen säger därför ja till solenergi på rätt plats. För att utbyggnaden av förnybar energiproduktion ska ske på ett hållbart sätt är lokaliseringen avgörande. Det innebär för solenergi att solenergianläggningar i första hand ska placeras i redan påverkade miljöer, vilket är grundprincipen för lokaliseringshierarkin som presenterades i positionspappern 2024.

2.1 Skogsmark

Naturskyddsföreningen anser att solparker i skogsområden inte ska accepteras, eftersom det försämrar skogens funktion som kolsänka och skadar ekosystemet. Till skillnad från andra markområden finns det ingen möjlighet till samexistens mellan solparker och skog. När en solpark byggs i ett skogsområde innebär det att alla träd måste huggas ner, vilket leder till stora koldioxidutsläpp (både från kortlivade träprodukter och från marken) och förlorade habitat. Skogar, och framför allt värdekärnor, är viktiga för att bromsa den pågående förlusten av biologisk mångfald och måste därför bevaras. Klimatåtgärder som involverar skogen får inte stå i konflikt med bevarandet av biologisk mångfald och upprätthållandet av funktionella ekosystem. Utöver deras betydelse för biodiversiteten är skogar också naturbaserade klimatlösningar. Utbyggnad av solenergi som klimatåtgärd riskerar att bli kontraproduktiv om den sker på skogsmark. Potentialen för solenergiproduktion utanför skogsområden är dessutom mer än tillräcklig. Potentialen för solenergi i Sverige uppskattas till 300 TWh elproduktion, utan att ta i anspråk någon skogsmark (JRC, Renewable Energy production and potential in EU Rural Areas, 2024).

2.2 Våtmark

Likt skogsområden är torvmarker, myrar, kärr och mossar viktiga både som ekosystem och för att bromsa klimatkrisen. Branchorganisationen SolarPower Europe avråder sina medlemmar att projektera solparker på våtmarker, eftersom de är känsliga miljöer som ofta har höga naturvärden. (*SolarPower Europe, EPC Best Practice Guidelines Version 2.0 2021*) Det saknas kunskap om hur våtmarken påverkas av solpaneler.

- Naturskyddsföreningen anser att våtmarker är olämpliga lokaliseringalternativ. Det kan finnas undantag på områden som är skadade och där restaurering sker i samband med installation.

3. Ytterligare anteckningar

3.1 Nollalternativet

Mariestads Naturskyddsförening (MNF) anser att regionens behov av fossilfri energi kan och bör tillgodoses genom att utnyttja ytor som redan används: pakeringar, tak etc. (jämför p. 2). Det är dessutom inte klart i detta skede och kan inte heller garanteras att energin kommer att stanna i regionen och inte säljas utomlands.

3.2 Mariestads kommuns översiktsplan 2030

Enligt Mariestads kommuns översiktsplan 2030 (antagen 2018-06-11) lyfts vikten av att bevara våtmarker och andra naturmiljöer med höga ekologiska värden. Våtmarker lyfts fram som viktiga för den biologiska mångfalden och som betydelsefulla kolsänkor. Planen betonar att dessa områden bör skyddas från exploatering för att långsiktigt bevara deras funktion och naturvärden. Tidavads mosse omfattas av dessa generella riktlinjer för bevarande (Mariestads kommun, 2018).

3.3 Livsmiljö

Tidavads mosse är övervintringsområde för bla havsörn och livsmiljö för många andra utrotningshotade fågel- och fladdermusarter.

Tidavads mosses skog behövs för att suga upp översvämningarna på våren och vintern, vilka ses allt oftare under de senaste åren.

Rekreation och tillgänglighet för människor för promenader, cyklar, svampplockning och bärplockning försvinner helt, också därför att hela området ska bli inhägnat. Det betyder samtidigt att viltets migration förhindras och att djur kommer att tappa 137ha livsmiljö.

4. Slutsats

Av de skäl som anges ovan anser Mariestads Naturskyddsförening att den valda platsen är olämplig och avråder från den planerade exploateringen.

Mariestads Naturskyddsföreningen, Mariestad, 17. September 2025